

Referat Forum for forskningsdekaner 27. februar 2020

Deltakere:

Åse Gornitzka (viserektor)
Per Morten Sandset (viserektor)
Vibeke Blaker Strand (JUS)
Jens Petter Berg (MED)
Mathilde Skoie (HF)
Solveig Kristensen (MN)
Tore Nilssen (SV)
Sten Ludvigsen (UV)
Carl Henrik Gørbitz (UiO:Livsvitenskap)

Forfall: Anders Runesson (TF), Tore Rem (UiO:Norden), Vebjørn Bakken (UiO:Energi), Linda Hildegard Bergersen (OD), Helge Ivar Strømsø (UV), Jan Terje Lifjell (NHM), Håkon Glørstad (KHM), Veronica Fitzpatrick Blihovde (UiODoc)

Inviterte: Tom Espen Møller (Forskningsrådet), Håvard Kolle Riis (UB)

Sekretariat:

Kristel Skorge (direktør FADM)
Malena Bakkevold (seksjonsleder FADM)
Thomas Østerhaug (koordinator for forumet, FADM)
Sveinbjörn Hannesson (koordinator for forumet, FADM)

Møteleder: Åse Gornitzka og Per Morten Sandset
Referent: Thomas Østerhaug
Sted: Møterom 2, 10. etg., Lucy Smiths hus
Tid: 12.00-14.00

Godkjenning av innkalling og referat

Innkallingen og referatet ble godkjent.

SAK 9/20. Nytt fra forskningsdekanene v/ forskningsdekanene

Runde rundt bordet om nytt fra forskningsfeltet ute på enhetene

Diskusjonssaker

SAK 10/20 Oppkjøring til Horisont Europa v/Tom Espen Møller.

Tom Espen Møller fra Forskningsrådet presenterte status for Horisont Europa (vedlagt).

Hovedstrukturen er bestemt, men budsjettet er avhengig av EUs langtidsbudsjett. EUs nye politiske prioriteringer vil prege Horisont Europa og påvirke arbeidsprogram og satsninger. Særlig «Green Deal» blir viktig. Strategisk plan med overordnede føringer for de første fire årene skal ferdigstilles til sommeren. Parallelt med dette startes arbeidet med de første arbeidsprogrammene. Her har vi tilgang til uformelle programkomiteer. Forskningsrådet er opptatt av å ha kontakt med forskningsinstitusjonene i denne prosessen.

Missions – tanken er å definere noen veldig relevante områder som skal ha målbare resultater på kort tid. Budsjettene vil bli bestemt når det går inn i diskusjoner om arbeidsprogrammene. Disse missions gjelder imidlertid bare for første del av Horisont Europa. Det blir en ny strategisk prosess midt i perioden.

Det er besluttet at Innovasjon Norge skal ha et medansvar for Horisont Europa, særlig når det gjelder pilar 3 – innovativt Europa. Forskningsrådet skal ha hovedansvar for pilar 1 og 2. Forskningsrådet er i gang med å analysere hva slags konsekvenser dette får og er opptatt av at arbeidet ikke fragmenteres.

Fra diskusjonen

- Hvordan er forholdet mellom missions og klynger?
Missions er ikke være bundet til å være innenfor én klynge, men kan gå på tvers.
- Savner utdanningsbidraget. UiOs viktigste bidrag til næringslivet er studentene som utdannes her.
Utdanningsbidraget er der, men kanskje ikke tydelig nok. Det kan spilles inn av UiO.
- Hvem er de norske deltagerne i ekspertkomiteene/skyggekomiteene?
Det er folk fra departementene og i noen grad representanter fra virkemiddelapparatet. H2020 har hatt *expert advisory groups* med forskere. Det kommer ikke til å videreføres, men skal ivaretas på andre måter, fortrinnsvis gjennom prosesser for "Co-creation". Forskningsrådet skal også ha nasjonale grupper og kommer til å kommunisere med UiO om det. Det er viktig å også bruke andre kanaler, for eksempel the Guild.
- Er det noen datoer som er fastlagt?
Green deal ligger an til utlysninger i september med søknadsfrist i 2021. Vi vil informere dere godt underveis.
- EØS har vært positivt for norsk påvirkning. Forskningsrådet er ikke bekymret for diskusjoner om norsk deltagelse i Horisont Europa.

SAK 11/20 Innspillrunde om videre arbeid med åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og datasett v/Håvard Kolle Riis

På bakgrunn av rapporten om CC-lisenser har Unit invitert «berørte aktører til å sende skriftlige innspill om hvordan aktører og myndigheter bør arbeide videre for å nå målet om åpen tilgang». Invitasjonen er mye videre enn bare lisenser. Det er i tillegg kort svarfrist.

Forslaget er derfor å avgrense UiOs svar til en vurdering av Kielland-rapporten, og i tillegg påpeke at bestillingen er vanskelig å forholde seg til.

UiO legger opp til følgende prosess:

- Innspill fra FFD – 27. februar
- Arbeidsgruppa for åpen tilgang utformer forslag til svar på vegne av UiO – 4. mars
- Universitetsdirektøren sender svaret innen fristen – 16. mars

Arbeidsgruppa for åpen tilgang består av forskningsdekanene fra HF, SV, MN og MED, samt representanter fra Universitetsbiblioteket og Avdeling for forskningsadministrasjon. Gruppa skal være en ressursgruppe for åpen tilgang og bl.a. jobbe med policy og strategi på området.

Orienteringssaker

SAK 12/20 Orientering om Forskningsrådets erfaringer etter omleggingen av søknadssystemet v/ Åse Gornitzka.

Under Samarbeidskonferansen 11. februar presenterte John-Arne Røttingen erfaringene fra det første året med Forskningsrådets nye søknadssystem. Åse Gornitzka oppsummerte Røttingens presentasjon (vedlagt).

Fra diskusjonen:

- Det ser ut til at flere Fripro-søknader har en mer anvendt retning. Det er bekymringsfullt dersom det er en effekt av Forskningsrådets omlegging.
- Panelsammensetninger er viktig. HF har fått oversikt for årets runde og kan dele den.
- Vi ønsker informasjon om hvordan de har flyttet søknader mellom programmer. Der vet vi ikke hva de gjør og med hvilke kriterier. Det er ønskelig at UiO-ledelsen tar opp dette med forskningsrådet.
- Hva innebærer det at det er gjort en «administrativ vurdering»? Kriteriene er ikke gjennomsluktige.
- Vi må ha i bakhodet at UiO gjorde det svært bra i tildelingen for 2019.
- Vi er bekymret for utviklingen bort fra grunnforskning som gjenspeiles i den nye strategien.

SAK 13/20 Nytt fra the Guild v/ Åse Gornitzka

Åse Gornitzka orienterte fra møtet med Vice-Presidents i the Guild i januar, og informerte om den årlige Guild-sommerskole for ph.d.-kandidater 2020.

Saker fra Vice-Presidents møte:

- Møte med ny ERC-president Mauro Ferrari. Han er offensiv på vegne av ERC og tydelig på at identiteten til ERC som symbolet på den frie grunnleggende forskningen må bevares.
- Møte med Kurt Vandenberghe, European Green Deal-rådgiver. 35% av budsjettet til Horizont Europa vil gå til forskning og innovasjon innenfor på Green-Deal-temaer.
- ARUA: Pressemelding og [position paper](#) er publisert på Guilds nettside. Det skal settes press på EU-kommisjonen for å øke ressurser til afrikanske universiteter, og for å øke gjensidig samarbeid. Det blir møter og aktiviteter i løpet av året.
- European Research Area (ERA): EU-kommisjonen starter opp en ny prosess for å realisere målet om et felles forskningsområde i Europa. Guild vil spille inn et forsvar for akademisk frihet og fri forskning.
- Towards a 2030 Vision on the Future of Universities in Europe: Et nytt initiativ fra EU-kommisjonen i forbindelse med fornyet satsing på ERA rettet mot universitetsreformer/-transformasjon. Guild er aktivt i å påvirke utformingen av denne saken.

Fra diskusjonen

- Diskusjon om dekansamarbeidet i the Guild og om muligheten for å starte samarbeid innenfor MatNat-fagene.

Oppfølging:

Forskningsdekanene bes nominere potensielle kandidater og/eller oppfordre kandidater til å søke om deltakelse i den årlige Guild sommerskole for ph.d.-kandidater, 5.-11. juli 2020, ved University of Glasgow. To plasser er åpne for ph.d.-kandidater fra UiO. Intern UiO frist til å nominere kandidater og/eller søke er 1. april.

Eventuelt:

SAK 14/20.

Forum for forskningsetikk arrangeres for første gang 17. mars. Temaet er forskningsetiske utfordringer i tverrfaglig samarbeid. Arrangementet er gratis og åpent for alle. Det blir servert frokost. Forumet oppfordres til å informere om arrangementet ved sine enheter.

<https://www.odont.uio.no/om/aktuelt/arrangementer/2020/forum-for-forskningsetikk.html>